

Évközi 24. vasárnap

Jak 2,14-18

A hit tettek nélkül halott

¹⁴Testvéreim, mit használ, ha valaki azt állítja, hogy van hite, tettei azonban nincsenek? Üdvözítheti a hite? ¹⁵Ha valamelyik testvérnek nincs ruhája és nincs meg a mindennapi tápláléka, ¹⁶és egyiketek így szólna hozzá: „Menj békében, melegedj, és lakjál jól!”, de nem adnátok meg neki, amire testének szüksége van, mit használna? ¹⁷Ugyanígy a hit is, ha tettei nincsenek, magában holt dolog. ¹⁸Azt is mondhatja valaki: „Neked hited van, nekem meg tetteim.” Ha tettek nélkül megmutatod nekem a hitedet, tetteim alapján én is bebizonyítom neked a hitemet.

Szent Jakab apostol levelében a cselekedetek felértékelése a hit rovására ellentmond Pál római levelének („az ember a hit által válik igazzá” – 3,28). Luther Márton ezen ellentmondás miatt akarta a levelet kizárni a kánonból. A levél egyetlen és központi témája, a hit és a cselekedetek összhangja többször is felbukkan a levélben, de a fent idézett szakaszban találkozunk a levél központi tételének megfogalmazásával. Az ellentmondás Pál római levelével inkább csak látszólagos, mint valóságos.

Nem egyszerűen az elmélet és a gyakorlat szembeállításával találkozhatunk, hanem az Isten tanítása szerinti gondolkodás mellé igényli a szerző, hogy a keresztény tetteiben is kövesse Isten kinyilvánított akaratát. Az elméleti hit ugyanis nem üdvözít (14. v.). A szerző gondolkodásában ugyanis a hit nem elméleti dolog, nem filozófia, hanem olyan világnézet, amelyből konkrét emberi cselekedetek fakadnak, azaz a keresztény életmód. A szavak és a tettek összhangja az, amit a szerző sürget. A jámbor szavak semmit sem segítenek ott, ahol tettekre lenne szükség. Az éhezőknek és a ruhátlanoknak nem a könyörület retorikájára, hanem kenyérre és ruhára van szükségük. Ezek az adományok közvetítik számukra azt, amit a pusztá szavak, bármilyen szépek is, nem tudnak kifejezni. Az ilyen szavakban megnyilvánuló hit valóban halott, olyan, mint a sztoikus filozófia. Feltehetően vita is alakult ki erről a kérdésről, és a két párt mindegyike a maga álláspontját védi. A szerző ezt a képzeletbeli két pártot meg is jeleníti a szövegben (18. v.), de a cselekvő keresztények oldalán áll.

A kereszténység társadalmi vitája valóban ezen két fő irány mentén zajlik. Az egyik diadalmas világnézetként filozófiai ideológiai vitákban

igyekeznek megvédeni a keresztény nézőpontot. A viták eredménye a szisztematikus teológiai kézikönyvekben található. A XIX–XX. századi ideológiák igyekeztek valláspótlékot találni, és helyettesíteni a keresztények vallásos világ és társadalom magyarázatát. Ezek a magyarázatok hatékonyabban voltak lefordíthatók a gyakorlati politika nyelvére, mint a keresztény álláspont. Ezért az európai gondolkodást a laikus társadalmi magyarázatok uralják. Amikor ezek társadalmi gyakorlattá váltak, kiderült a hiányosságuk. De mégsem a keresztény szociológusok érvelése jelent a legnagyobb érvet a társadalom számára, hanem azok a keresztény közösségek, amelyekben jobban működik az emberi társadalom, jobban ragaszkodnak egymáshoz az emberek, és a felelősségérzet gyakorlati tettekben nyilvánul meg.

Hibás az a magatartás is, amely a keresztény karitatív munkát csupán szociális segélyekre szűkíti le. Az elesett emberek segélyezése csak akkor lesz hatékony, ha olyan helyzetbe hozzuk őket, amelyben egy idő után saját magukat is el tudják tartani. Ehhez viszont nemcsak segélyek kellenek, hanem elméleti ismeretek is, sőt egy olyan világlátás, amely nem csupán az elfogadásra, hanem az adásra is felkészíti őket. A szociális segélyből élők igen gyorsan leszoknak arról, hogy maguk tervezzék meg az életüket, és azon is gondolkodjanak, hogy ingyen kapott javaikat más náluk jobban rászorulóval megosszák. A szegény emberek, amikor jobb helyzetbe jutnak, meg kell tanulniuk úgy viselkedni, mint azok a módosak, akik nekik segítettek. A segítségnyújtás akkor igazán hatékony, ha a megsegítettekben is feltámasztja az igényt, hogy ők maguk is segítsenek másokat. Nemcsak a segélyezés, hanem a segítségnyújtás belső igényét is tovább kell adni.